

דברי משיח

היתשי"נ

התוועדות ש"פ אמור, י"ז אייר, ערב ל"ג בעומר

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ה' תהא שנת חירות עצמות

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"י"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

„לאלתר לגאולה“ ו"הנה זה משיח בא“

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

בשורה משמחת:

ניתן להשיג בסדרת "דברי משיח":

- תנש"א חלק א' • תנש"א חלק ה'
- תנש"א חלק ב' • תשנ"ב חלק א'
- תנש"א חלק ג' • תשנ"ב חלק ב'
- תנש"א חלק ד' • תשנ"ב חלק ג'

נמצא בדפוס: תש"נ ח"א

כמו"כ ניתן להשיג את כל כ"ו

החלקים של סדרת "ספר המאמרים"

על פרשיות התורה והמועדים

להזמנות ובירורים: 770-5358-058 / 3770-560-718 / torasmoshiach@gmail.com

להזמנות בארצות הברית (בלבד): www.torasmoshiach.com

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' אמור (בחול) – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתועדות ש"פ אמור, י"ז אייר, ערב ל"ג בעומר ה'תשנ"ג – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשנ"ג".

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות! והיומן? – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, כ"א אייר ה'תשמ"ח (הר"ד המלא יתפרסם א"ה בכרך השייך לתקופה זו).

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובוהו בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנשי והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תשנ"ג), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומיד ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
פסח שני ה'תשע"ח (ה' תהא שנת חירות עצמות),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

(1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"ר"ד" ש"ל ע"י מערכת "פאקס א שיחה", וה"תוכן קצר ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק", וכן פרטים מרשימה פרטית של הרה"ת ר' אברהם שי מאן (המתפרסמים כאן לדאשונה). לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תש"ג ח"ב ע' 443 ואילך).

(2) היומן נערך ע"פ גיליון "בית חיינו" ש"ל בשעתו, ויומן פרטי של הרה"ת ר' ש.ז.ה. שי (הנדפס בס' "שנת ניסים בבית חיינו").

מכל החיילים בחיל השריון, וגם מכל החבורה של [ר' דוד] נחשונו ואבי טאוב, ואנו מאחלים לרבי אריכות ימים, ושתמשיך להנהיג אותנו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "יהי רצון שייצאו [ידי] חובתם בהגנת הארץ על ידי זה שיהיו חזקים כל כך שדי יהי הפחד שיפחידו את הצד שכנגד, שלא יתחילו מלכתחילה להתגרות בישראל", והמשיך (בתנועת ידו הק'): "זה הנצחון הכי גדול, כשלא צריך להתחיל במלחמה בכלל", והמשיך (בחיוך): "לאגנרל לא צריך לבאר זה, אלא אתה צריך לבאר לי את זה!... ויהי רצון שיהי שלום בארץ, ושלוש בכל העולם".

הנ"ל: אבל שלכולנו יהי כח.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בתנועת ביטול בידו הק'): "הכח כבר יש לכם, אבל צריך לנצל אותו. כשהכח מונח בקופסא, ושומרים עליו מכל משמר שיתוסף עוד כח, אזי זה היפך הכוונה והתועלת בדבר".

הנ"ל: הבנתי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "יהי רצון שיהי דבר כזה בפועל, ע"י שלילת הכח של מלחמה. בשורות טובות, ודרישת שלום לכל אלו שדרשו בשלום, ואפילו אלו שלא דרשו בשלום".

מר משה לוי הציג את בנו, וביקש

ברכה עבורו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זה הבן שלך? אזי שיתברך בכל הברכות. הקב"ה בירך כל בני ובנות יעקב עד סוף כל הדורות, וכשמגביהים את הכלים לקבל את הברכה, אזי הברכה באה מתוך שלום ומתוך בריאות. בשורות טובות".

מר בן חנון ביקש ברכה עבור בנו ובתו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו שני דולרים נוספים באומרו: "נחת רב, ותתן לצדקה לזכות של כל אחד ואחת מהם; זה נכלל בכלל החינוך".

הנ"ל צחק, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ע"פ ההלכה החינוך על הבנים זהו עד שנת – לכל הפחות – עשרים וארבע. הם כבר לאחרי זה או לפני זה? הבן והבת".

הנ"ל: הבן הוא בן 12 והבת בת שנה וחצי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בתנועות ב' ידיו הק'): "אזי בודאי שהחינוך הוא על האחריות שלך, ושל האם שלהם. בשורות טובות" [חסר קצת].

הנ"ל: שיהי לרבי אריכות ימים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן. בקרוב יבוא משיח צדקנו, אזי נתראה בודאי בקרוב בארץ הקודש, יחד עם הבן והבת".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות שליח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לבת ים עיר הגאולה, יו"ר "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה" ראש וראשון לכל הקשור להפצת בשורת הגאולה והגואל

הרה"ח ר' זמרוני זעליג בן ציפורה פייגא ש"י צינק

שיזכה יתיך ומיד לרפואה שלימה וקרובה למעלה מדרך הטבע לגמרי וימשיך בהפצת בשורת הגאולה והגואל מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה בטוב הנראה והנגלה לחי"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

בס"ד. התוועדות ש"פ אמור, י"ז אייר, ערב ל"ג בעומר ה'תש"נ

הנחה בלתי מוגה

– שיחה א' –

[אחרי שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין ניגנו "הנה מה טוב".]

א. בפרשת השבוע ישנם ריבוי ענינים, אבל התחלת הפרשה – שכוללת את כל הפרשה – היא "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם וגו'", ודרשו חז"ל² (הובא בפירוש רש"י עה"פ) "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים", היינו שבענין זה ישנו הציווי בנוגע לענין החינוך דקטנים ע"י הגדולים, ומזה למדים³ גם בנוגע לכל עניני תורה ומצוות.

והנה, בזה מודגש ענין כללי של כללות כל התורה, שהיא מאחדת את כל בני ישראל, גדולים וקטנים. ולכן, אע"פ שעם ישראל נתונים (לכאורה) תחת גדרי הזמן והמקום, "מפוזר ומפורד בין העמים"⁴, והם שישים ריבוא אנשים (חוץ מנשים וטף)⁵, בכל זאת הרי הם "עם אחד"⁶, "גוי אחד בארץ"⁶, כיון שכולם קשורים עם "תורה אחת" ועם "ה' אחד".⁸

וזהו גם הענין ד"להזהיר גדולים על הקטנים", שציווי התורה מאחדים ומשווים בין כל הסוגים שבבני ישראל – גדולים וקטנים, שנעשים כולם למציאות אחת, "עם אחד".

ונוסף על הפירוש הפשוט שהם "עם אחד", מציאות אחת, ישנם בזה גם רמזים שונים, כמו ש"אחד" בגימטריא י"ג, שמרמז על המשכת י"ג מדות הרחמים, שהן למעלה מהשתלשלות ולמעלה מכל מדידה והגבלה. ועד"ז כללות התורה "קדמה". לעולם⁹, שהיא למעלה מהמדידות וההגבלות של העולם וסדר ההשתלשלות. ואפילו בהדרגה של התורה ששייכת למציאות העולם, ויורדת ומתלבשת בזמן ומקום שבעולם ("אלפיים שנה קדמה תורה לעולם"⁹), הרי גם בתוך זמן ומקום זה היא למעלה מהזמן והמקום לגמרי, למעלה מכל מדידה והגבלה.

ויתירה מזה – שמתגלה הקשר דישראל וקוב"ה כפי שהוא למעלה מהתורה, כידוע הפירושו¹⁰ במאמר הזהר"י¹¹ "תלת קשרין אינון מתקשראן דא בדא, קוב"ה אורייתא

(7) ל' הכתוב – בא יב, מט. ובכ"מ.

(8) ואתחנן ו, ד.

(9) ראה מדרש תהלים צ, ג. ב"ר פ"ח, ב. ויק"ר פ"ט, א.

א. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א.

(10) ראה סה"מ ימי הספירה ע' קנ"ה. וש"נ.

(11) ראה זח"ג עג, א. וראה סה"מ תרנ"ז ע' כח"כט

בשוה"ג.

(1) כא, א.

(2) יבמות קיד, סע"א.

(3) ראה שם, סע"א-ב.

(4) אסתר ג, ח.

(5) ראה בשלה יב, לו.

(6) שמואל-ב ז, כג. דברי הימים-א יז, כא.

וישראל, שישנו גם קשר שלישי המקשר בין ישראל לקוב"ה ללא הממוצע דתורה, כיון שישאל קדמו לתורה. וראי' לדבר, שציוויי התורה הם לבני ישראל, "כשהוא אומר צו את בני ישראל, דבר אל בני ישראל, אומר אני ישראל קדמו"¹². [ולהעיר, שמשלשון הכתוב "צו את בני ישראל, דבר אל בני ישראל", מוכח, שהקדימה לתורה היא גם בדרגת "בני ישראל", ועאכו"כ בהדרגה ד"ישראל" ממש].

ב. ויש להוסיף בדיוק הלשון "להזהיר גדולים על הקטנים", ולא כתוב בלשון הרגיל "לחנך" (ע"ד לשון הכתוב¹³ "חנך לנער גו") או "להורות" וכיו"ב – כיון שבתוכה "להזהיר" מרומז גם הענין של זוהר ואור¹⁴, ע"ד לשון הכתוב¹⁵ "המשכילים יזהירו כזוהר הרקיע", היינו שהגדולים יכניסו זוהר ואור ("ליכטיקייט") בהקטנים ע"י "נר מצוה ותורה אור"¹⁶, ועי"ז נעשה גם זוהר ואור אצל הגדולים, כלומר שענין זה מוסיף אור וחיות בכל עניניהם (הן של הקטנים והן של הגדולים), כיון שבזה הם ממלאים את תפקידם ושליחותם לקיים מאמר המשנה¹⁷ "והעמידו תלמידים הרבה".

וכמדובר כמה פעמים הדיוק בזה, שגם מספר מועט של תלמידים חשיב "הרבה"¹⁸, מכיון שלכל אחד מהם יש ריבוי עניני תורה ומצוות, הן מחשבות טובות, הן דיבורים טובים ועאכו"כ מעשים טובים, וגם לקטנים הרי יש ריבוי מעשים (שהרי קטן יש לו מעשה¹⁹, הגם שאין לו מחשבה); ובלשון המשנה²⁰ (שאומרים אחרי פרקי אבות) "הרבה להם תורה ומצוות".

וזהו גם "אמור" מלשון חשיבות, כמ"ש²¹ "את ה' האמרת היום", וכמאמר חז"ל²² על פסוק זה "אמר להם הקב"ה לישראל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם וכו'", שזה מורה על החשיבות של בני ישראל שתפקידם הוא לגלות את אחדותו של הקב"ה בכל הבריאה כולה, "להזהיר גדולים על הקטנים".

ובהמשך הפרשה מדבר אודות הקרבנות במשך כל זמני השנה, "אלה מועדי ה' וגו"²³.

ומובן שענין זה צריך להיות בכל עניני התורה ומצוות, כמפורש בפרשה הבאה – "בהר סיני"²⁴, ש"כילותיהן ודקדוקיהן נאמרו מסיני"²⁵, כלומר שזה צריך להיות בכל עניני התורה, מהכלל הכי גדול עד לפרט שבפרט.

לאחיו (האמצעי). אח"כ טעם בעצמו מה"מזונות", וענה "לחיים" בשעת מעשה (לא עודד).

לאחר מכן הורה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון". שיבנה ביהמ"ק, ומיד כשהקהל הצטרף – הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א שוב את ידו הק' בתנועות נמרצות, ובפרט לעבר האורחים.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:20 לערך, והיתה בקול רם.

(4 לפי א' היומנים הסתיימה בשעה 4:30)

ר"ד מחלוקת הדולרים – תשמ"ח

לנחם את כ"ק אדמו"ר שליט"א, וסיים: "שהמקום ינחם אותך".

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ושיהי' בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, זאת אומרת שבודאי אתה תעשה כל התלוי בך שבציון וירושלים יהי' הכל בשלימות", והצביע על מר לוי ושאל: "הוא מסייע לך? אתם חברים, שניכם ספרדים, אתה ספרדי טהור".

מר בן חנון: אני חצי, אמא ממרוקו ואבא מפולין.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל בנוגע ליחוס בני ישראל – זה אחרי האם... שיהי' הצלחה רבה, ושיהי' שלימות העם, ושלימות הארץ גם כן, ושלימות התורה".

הנ"ל: יש דרישת שלום לכבוד הרבי

עבור "חנכות" הטנק החדש (מספר 11) של ניידות חב"ד באה"ק, שנקנה בימים אלו ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ר' מנחם שי' גרלצקי לקח עבור סיום הלכות ברמב"ם, וא' לקח עבור פתיחת בית חב"ד חדש, ועוד.

בסיום חלוקת בקבוקי המשקה החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן בעוז את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, והקהל הצטרף בשמחה. כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לילדי שארף שיחיו שיאמרו "לחיים", והמזכיר נתן להם קצת משקה, וכשאמרו "לחיים" – כ"ק אדמו"ר שליט"א הרים את המפית של ה"מזונות" ולקח חתיכה אחת ונתן לילד הקטן, ואח"כ לקח חתיכה נוספת ונתן

יום ראשון, כ"א אייר

• הריל"ג הציג את המפקד (לשעבר) מר משה שי' לוי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "הצלחה רבה, ותעשה כפי הציוויים של משה רבינו, ואז בודאי זה יוסיף בהצלחה רבה".

הריל"ג אמר שהנ"ל איבד את ידו הימנית במלחמה, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בהצביעו על ידו השמאלית): "זאָל ער יוצא זיין געבן אַ סאָך צדקה מיט דער האַנט פאַר צוויי הענט! ומתוך הרחבה, ובשמחה ובטוב לבב".

אח"כ הציג הריל"ג את האלוף מר יוסף שי' בן חנון, והנ"ל אמר שבא גם

(1 = "שייצא [ידי חובה] בנתינת ריבוי צדקה ביד זו בשביל שתי הידים!").

(12) ב"ר פ"א, ד. וראה סה"מ תרל"ה ח"ב ס"ע שנו"ז. וש"נ.
 (13) משלי כב, ד.
 (14) ראה לקו"ש ח"ז ס"ע 151. וש"נ.
 (15) דניאל יב, ג.
 (16) משלי ו, כג.
 (17) אבות פ"א מ"א.
 (18) בהנחה אחרת: שהפעולה עם כאו"א מהתלמידים היא באופן ד"הרבה".
 (19) ראה חולין יב, ב ואילך. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פי"ד ה"ב. הל' כלים פ"ב ה"א. ועוד.
 (20) מכות כג, ב.
 (21) תבוא כז, יז.
 (22) ברכות ו, סע"א.
 (23) כג, ד.
 (24) כה, א.
 (25) תו"כ ופרש"י עה"פ.

נשי ובנות ישראל, שמצינו בדורות האחרונים שלומדות יותר ממה שהינהוג בדורות הקודמים, וכפי שראינו בהנהגת רבותינו נשיאינו, ועד לנשיא דורנו שהקים מוסדות לחינוך בנות, וכן חינוך בנותיו במיוחד. וכיון ש"מפקחין על צרכי ציבור בשבת", יש לעורר על ההכנות המתאימות לכינוס נשי ובנות חב"ד שיתקיים בשבוע הכא [בימי שיש, שבת וראשון].

בין הדברים הורה (בתור "מאמר המוסגר") להמשיך להדפיס תניא בכל מקום שעדיין לא הדפיסו, ובאופן נאה ומשוכח.

שיחה זו ארכה למעלה משעה (!) ואחרי ניגנו "הוא אלקינו", ושוב עודד "כ"ק אדמו"ר שליט"א בהנפת ידו הק' בחוזק לכל הכיוונים (כמו אחרי שיחה א'), ובפרט לעבר האורחים ששרו בשמחה רבה. באמצע נשען על משענת הכסא והפנה את ראשו הק' לצד שמאל, כמחפש מישור – כמה פעמים.

אח"כ פנה "כ"ק אדמו"ר שליט"א לשמאלו לעבר קבוצת האורחים, ופתח בשיחה קצרה, בה הורה שהאורחים יאמרו "לחיים", ואיחל שיקויים אצל כולם "לחיים טובים ולשלום", "לחיים ולברכה", חיים אמיתיים ונצחיים בביאת משיח צדקנו.

כססיים נהי' שקט, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' כשהיא פתוחה הצידה לאות שיתחילו לומר "לחיים". קהל האורחים החל באמירת "לחיים", ואח"כ הצטרף כל הקהל, וקריאות "לחיים" נשמעו מכל עבר. כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לכל אחד, והניף את ידו השמאלית הק' כסימן שינגנו, ומיד החלו

האורחים לנגן "ופרצת" והקהל הצטרף, וכ"ק אדמו"ר שליט"א שוב הניף חזק בידיו הק' לעבר האורחים (כמו אחרי שיחות הקודמות), והשמחה גדלה ביתר שאת.

בשיחה ד' הורה "כ"ק אדמו"ר שליט"א להתכונן ל"ג בעומר בזמן שנותר בשבת (באופן המותר), ועאכו"כ במוצאי שבת שהוא כבר ליל ל"ג בעומר (כידוע המנהג בכמה קהילות שמדליקים מדורות בליל ל"ג בעומר). וכמדובר שהפעולה בזה צריכה להיות הרבה יותר משנים שלפני זה, בהתאם לכך שהשנה היא "שנת ניסים", ושכל מקום ומקום יערכו תהלוכות ל"ג בעומר.

בהמשך ביאר משנה בפרקי אבות פ"ד, ואח"כ הורה לאלו שהכניסו בקבוקי משקה שיעלו ויכריזו על פעולותיהם, ומהם יראו וכן יעשו. ולפני כן ינגנו הניגון "שבת אחים גם יחד" – **אויב ס'איז דאָ אַ ניגון אויף די ווערטער, און אויב ניט – זאָל מען עס זינגען מיט דעם ניגון פון 'ופרצת'**.²⁶

בסיום השיחה החלה חלוקת המשקה. הריל"ג העמיד שמונה בקבוקים,²⁷ ובינתיים ניגן הקהל "הנה מה טוב" במנגינת "ופרצת" (משך זמן קצר). כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג כרגיל מהבקבוקים לכוסו.

ראשון המכריזים ה'ר' אהרן אליעזר שי' צייטלין – האחראי על קבוצת האורחים מצפת ומכמה מקומות באה"ק.

ר' דוד שי' נחשון לקח בקבוק משקה

(2) "אם ישנו ניגון על תיבות אלו, ואם לא – ינגנו זאת עם הניגון ד'ופרצת'".

(3) לפי א' היומנים היו שבעה בקבוקים.

וכל זה באופן של חקיקה²⁶ ("בחוקותי"²⁷), שאין שייך בזה ענין של היסח הדעת, ושיצטרפו להזכיר לו על זה, כיון שזה חקוק ("איינגעקריצט") אצל יהודי בו בעצמו, ועד שנעשה למציאות אחת איתו ("דאָס איז עם אַליין"). ובזה גופא צריך להיות ("בחוקותי") תלכו"²⁸, שאינו נשאר במקום אחד אלא הולך ומוסיף "מחיל אל חיל"²⁸. וכמדובר²⁹ (אודות ההוראה מחג הפסח) שההוספה צריכה להיות באופן של דילוג וקפיצה, שלא בערך לדרגתו הקודמת.

ואח"כ ממשיכים בספר במדבר שלאחרי זה, שהתחלתו אודות מנין בני ישראל, "מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה"³⁰.

ג. ויש לקשר זה גם עם ימים אלו – ימי ספירת העומר (שבאים בהמשך לחג הפסח – "ממחרת השבת"³¹):

תוכן ענין ספירת העומר הוא העבודה והפעולה דבני ישראל בגדר הזמן דעולם – כל יום ויום מימי הספירה, ובאופן ד'וספרתם לכם"³¹ (גם) מלשון אבן ספיר³², שמאירים את הימים, עד שנעשים "שבע שבתות תמימות תהיינה"³¹, בתכלית התמימות והשלימות.

ובזה מודגש גם הענין של הוספה מיום ליום, שאע"פ שבים הראשון מברכים ברכה על הספירה (וגם ברכת "שהחיינו"³³), ככל זאת ביום השני מברכים ברכה בפני עצמה וכו', ומיד ביום הראשון מדגישים ב"רבונו של עולם" שיש עוד מ"ט ימים וכו', שבהם צריכות להיות עוד עליות וכו'; אבל יחד עם זה נשאת השלימות של כל הימים שלפני זה, רק מוסיפים על זה מיום ליום, שלכן אומרים "היום שני ימים" (ולא "יום שני" וכו'), כמדובר כמה פעמים³⁴.

ועד שההוספה היא באופן דדילוג (ענינו דחג הפסח, כנ"ל ס"ב). ועד כדי כך, שמצד זה צריכים לשלול את טענת הבייתוסים שאומרים אין קצירת העומר במוצאי יו"ט, וכדאיתא במשנה³⁵ שלכן היו שואלין ג' פעמים על כל דבר ודבר (וצריך להבין הדיוק דג' פעמים דוקא).

[ולהעיר שאע"פ שיש נוהגים להתחיל את הספירה אחרי סיום הסדר³⁶, כדי שלא יסתור למ"ש "ממחרת השבת", וכאן עומדים כעת רק להתחיל לערוך את הסדר, "פסח מצה ומרור מונחים לפניך"³⁷, וא"כ לא מתאים לספור אז ספירת העומר – אעפ"כ הרי

(26) ראה לקו"ת ר"פ בחוקותי. ובכ"מ. (27) ר"פ בחוקותי (כו, ג).

(28) ל' הכתוב – תהלים פד, ח.

(29) שיחת אחש"פ שנה זו.

(30) פרש"י ר"פ במדבר. וראה במדבר"ר פ"ד, ב.

(31) פרשתנו (אמור) כג, טו.

(32) ראה סידור אדה"ז לפני ספה"ע.

(33) ראה סידור אדה"ז לפני ספה"ע.

(34) ראה סידור אדה"ז לפני ספה"ע.

(35) ראה סידור אדה"ז לפני ספה"ע.

(36) ראה סידור אדה"ז לפני ספה"ע.

מנהג חב"ד³⁶ הוא להתחיל בספירה מיד בסיום תפילת ערבית (לפני "עלינו"), שבוה מודגשת עוד יותר השייכות דספירת העומר לפסח (ענין הדילוג), שמספירת העומר נכנסים לסדר של פסח].

ואח"כ ממשיכים באמירת התפילות שאחרי הספירה: "ושפע שפע רב בכל העולמות . . לטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה אמן סלה", כיון שהספירה ענינה לפעול בירור וזיכוך, ע"ד "השמים מספרים כבוד א-ל"³⁸. וע"ד המבואר לעיל אודות "להזהיר גדולים על הקטנים", מלשון זוהר ואור. [ובעצם כל יהודי הוא בבחי' גדול, והעולם ביחס אליו הוא בבחי' קטן, וזהו שע"י הספירה נמשך "שפע רב בכל העולמות", שזהו ע"ד "להזהיר גדולים על הקטנים"]. ועד"ז המשך התפילה שלאחרי זה – תפילת "עלינו לשבח", עד לסיומה "אך צדיקים יודו ולשמך ישבו ישרים את פניך"³⁹.

והולך ומוסיף בימי הספירה עד לשלימות ד"שבע שבתות תמימות תהיינה", שזהו ההכנה למתן תורה, וכמבואר בר"ך⁴⁰ שתוכן ענין ספירת העומר הוא התשוקה והגעגועים דבני ישראל לקבלת התורה (שהיו ישראל מונין כל יום ויום מיציאת מצרים עד מתן תורה), אשר אז ניתן הציווי והכח לכל ישראל "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים"⁴¹ (שזהו הציווי בפרשתנו – "אמור אל הכהנים גוי"), וכן הי' גם התגלות זוהר הרקיע, "ויראו את אלקי ישראל גו' כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר"⁴².

ועאכו"כ שהספירה היא הכנה ל"תורה חדשה מאיתי תצא"⁴³, כיון ש"שבע שבתות" כולל השלימות של כל ה"שית אלפי שנין דהוי עלמא"⁴⁴, ואז נעשה שלימות היחוד בין הקב"ה לכנסת ישראל, כמ"ש⁴⁵ "ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש", "מקדש אדני-כוננו ידיך"⁴⁶, "בנינא דקוב"ה"⁴⁷.

[ואילו זכו הי' זה כבר בבית המקדש הראשון, ואפילו במשכן שעשה משה⁴⁸, אבל מצד סיבות זה נתעכב עד עכשיו (וזה יהי' בבית המקדש השלישי, שבו יהיו כלולים גם בית ראשון ובית שני⁴⁹, כמובן מדרשת חז"ל⁵⁰ עה"פ⁵¹ "משכן משכן", "רמז למקדש שנמשכן בשני חורבנין"); אבל עם כל זה, אחרי שבני ישראל הגיעו למעמד ומצב של זמן הגלות, ניתוספה להם גם המעלה של עבודת הבעלי תשובה לגבי עבודת הצדיקים,

(45) שה"ש ג, יא. תענית כו, ב (במשנה).

(46) בשלח טו, יז.

(47) ראה זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.

(48) ראה חז"ג שם. וראה גם עירובין נד, א. שמור"ר

פל"ב, א.

(49) ראה זהר שם.

(50) פרש"י עה"פ. תנחומא פקודי ב. שמור"ר פנ"א, ג.

(51) ר"פ פקודי (לח, כא).

(38) תהלים יט, ב.

(39) שם קמ, יד.

(40) סוף פסחים. וראה לקו"ש חכ"ב ע' 114. וש"נ.

(41) יתרו יט, ו.

(42) משפטים כד, י.

(43) ישע"י נא, ד. ויק"ד פ"ג, ג.

(44) ראה ר"ה לא, א. סנהדרין צו, א. ע"ז ט, א.

"הנה מה טוב" בניגון "שישו ושמחו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידיו הק' בתנועות חזקות ונמרצות בשמחה רבה, פעם ביד ימין ופעם ביד שמאל, לכל הכיוונים, ובפרט לעבר קבוצת האורחים מצפת שישבו בצד הפירמידה. מזמן לזמן הפסיק לעודד וענה "לחיים", ואח"כ המשיך לעודד, וכן הלאה. באמצע פנה לעבר הרב יוסף שי' בא-גד – ראש ישיבת "נחלים" באה"ק והניף את ידו הק' לעברו מספר פעמים, וכן עודד לעבר הרב גרוסמן שי', וכתב מעיתון "יום השישי".

בשיחה ב' דיבר בהמשך לשיחה א' על "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים", ואמר שזה מרומו בר"ת ד"אמר" – אש מים רוח, ו"ואמרת" – שהת' מרמז על יסוד העפר, שהוא היסוד הנמוך מביניהם, והיינו שהגדולים (אש מים רוח) משפיעים על הקטנים (ע"ד יסוד העפר). בענין החינוך העיר דלכאורה אינו מובן מדוע ציווי כזה כללי לא נאמר בתחילת התורה, ובזה גופא נאמר הציווי בנוגע לענין שלא שווה לכל בני ישראל? אמנם יש מפרשים שרק בנוגע לזכרי כהונה יש ציווי לחנך את הקטנים, אבל בנוגע לשאר ישראל הוא שכשהורים רואים הנהגה בלתי רצויה של בניהם, לא די שהם מפרישים אותו מכך, אלא שהם מזדעזעים מעצם העובדה שרצה להתנהג כך.

בהמשך דיבר על השבחים של בני ישראל, כפי שרואים מדברי רשב"י במסכת מגילה, ובמיוחד כפי שענין זה מופיע ב"עין יעקב", שמביא גירסא שונה מהגירסא הנפוצה.

לאחר מכן דיבר בנוגע לחינוך

בהמשך אמר שהשבת הגיעו אורחים מאה"ק, מהעיר צפת (א' מארבעת ערים הקדושות שבארץ ישראל) הסמוכה למירון, מקום מנוחתו של רשב"י, ושם נוהגים רבים לבוא לקברו של רשב"י יחד עם כל המשפחה, ובקביעות כבשנה זו מגיעים לפני יום השבת ושוחטים כבשים ואוכלים מהם ביום השבת וכו'.

כשהזכיר את מזמור פ"ט בתהילים, אמר: "מצאתי דוד עבדי בשמן ששון נמשחת".

בתוך השיחה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בהקשר לכך שכעת מתחילים כבר בהכנת לוחות שנה לשנה הבעל"ט): שאברך א' כתב לו ("א' יונגערמאן האָט מיר געשריבן") במכתב שהר"ת הוא [תהא שנת] אראנו נפלאות".

שיחה זו ארכה שעה (!) ואחרי' ניגנו

(1 הכוונה לר"מ.מ. ריצעס [בא' השבתות הקודמות ישב בהתוועדות בפלורידה ודובר שם על הר"ת של השנה, ופתאום נפל במוחו הר"ת "אראנו נפלאות". הציעו לו לכתוב לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על זה, אך התבייש וכו'. למחרת, כששלח פקס עם שמונתם ושמות אמותיהם של קבוצת ילדים ממיאמי שהתכוננו לקחת לתהלוכת ל"ג בעומר ב-770, הציעו לו להכניס במכתב זה את הר"ת, אך בכל זאת התבייש, ועכ"פ כתב באופן שמופנה למזכיר הריל"ג שאם ירצה יכול להראות הר"ת הנ"ל לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. אח"כ בהתוועדות זו עמד עם הילדים בפירמידה ולא שמעו כלום, אך אח"כ הגיע אליו הריל"ג ואמר לו: הנה, הרבי ענה לך! כששאל אותו מאי האי, אמר שבא' השיחות הזכיר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את הר"ת הנ"ל, באומרו שכן כתב לו אברך א' וכו'... אח"כ התברר שר' יהודה ליב רסקין ממרוקו ג"כ שלח ר"ת (אחר) כרגיל בשביל הלוחות, אך זה נשאר על שולחנו הק' וכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לא ענה על זה עד עתה, והניח את הפתק הנ"ל עם הר"ת "אראנו נפלאות" מעל כל הניירות שעל שולחנו הק' (וגם אחרי שהריל"ג הניח את הלוח של ר' יהודה ליב רסקין מלמעלה, כשנכנס שוב ראה ש"כ אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הניח את הפתק הנ"ל מלמעלה). המור"ל.

ולפני זה ינגנו את הניגון ד"שבת אחים גם יחד" (באם יש ניגון על תיבות אלו, ובאם לאו – ינגנו אותו עם הניגון של "פרצת"), שקשור עם ל"ג בעומר¹⁶², כמדובר כמה פעמים. וזה קאי על כאו"א מבני ישראל, שעליהם אומר הקב"ה "למען אחי ורעי וגו'", וכמ"ש¹⁶³ "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו".

ויהי רצון, שכל פעולות והתועודיות אלו וכיו"ב – ימהרו ויזרזו עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו", ובראשם – אלה שהכינו המשקה עבור פעולות הנ"ל, ונשיא דורנו בראשנו, ותיכף ומיד ממש.

[ניגנו "הנה מה טוב" בניגון "פרצת".

אחרי חלוקת המשקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל. אח"כ הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . . שיבנה ביהמ"ק". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתועדות הסתיימה בשעה 4:20 לערך].

162) ראה זח"ג נט, ריש ע"ב. ד"ה שיר המעלות
תשכ"ב (קונטרס ל"ג בעומר שנה זו) פ"ב (סה"מ ימי
הספירה ע' קיח). וש"נ.
(164) ישע"י מג, כא.

יומן

• יום שבת קודש פרשת אמור, י"ז אייר, ערב ל"ג בעומר •

בשעה 1:40 לערך ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתועדות.

אחרי שבירך על היין החל הקהל לנגן "הנה מה טוב" (בקשר עם ל"ג בעומר), וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לקהל "לחיים", ובפרט לאורחים (לא עודד).

בשיחה א' דיבר על התחלת הפרשה "אמור אל הכהנים . . . ואמרת אליהם", ואמרו חז"ל "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים", כלומר שבפסוק זה מודגש ענין כללי ביותר, שבני ישראל

בלתי מוגה

כמאחז"ל⁵² "מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין", עד – "אין . . . יכולים לעמוד בו"⁵³, כיון שזהו שלא בערך לגמרי].

ד. ובפרט, שבימי הספירה גופא – עומדים אנו ביום הל"ב שבו, אותיות "לב" (התחלת וסוף התורה⁵⁴), המרמז על העבודה ד"ואהבת את ה' אלקיך ככל לבבך"⁵⁵ [כפי שאומרים בקריאת שמע ג' פעמים ביום, ופעם ד' – בקריאת שמע שעל המטה], עד גם "ובכל נפשך ובכל מאדך"⁵⁵, שזה כולל כל נכסי האדם⁵⁶.

וזהו ערב ל"ג בעומר, יום שמחתו של רבי שמעון בן יוחאי, שביטל ותיקן את המחיצות ("מחצתי ואני ארפא"⁵⁷) בתורה גופא – בין נגלה דתורה ופנימיות התורה⁵⁸ (ולהעיר מהשייכות לאייר, ר"ת "אני ה' רופאך"⁵⁹).

והספירה דל"ג בעומר היא – הוד שבהוד (וגם לפי הסדר מלמטה למעלה – תפארת שבתפארת⁶⁰), היינו שכל עניני בני ישראל הם בתכלית ושלמות היופי וההוד.

ובקביעות ימי החודש, הרי זה יום י"ז בחודש, בגימטריא טו"ב (לאחר שבת שלפני זה – יו"ד בחודש, "העשירי יהי' קודש"⁶¹), וערב ח"י אייר.

ונוסף לזה – יש בשבת זו עילוי מיוחד שהגיעה לכאן קבוצת אורחים מארצנו הקדושה, ומשם גופא – מצפת עיר הקודש (כידוע שהיא מהארבע ערים קדושות שבארץ הקודש), שהיא סמוכה למירון, מקום מנוחתו בקודש של בעל ההילולא דל"ג בעומר – רבי שמעון בן יוחאי. וכמובא בספרים⁶² (ספרי קבלה וספרי נגלה) שבדורות שעברו נהגו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, והיו עולים לשם האנשים נשים וטף, משפחות שלימות יחד⁶³, ועושים שם ענינים שונים; וכאשר ל"ג בעומר חל להיות ביום ראשון (כבשנה זו), היו מגיעים לשם עוד בערב שבת ושוחטים כבשים, כדי שיהי' בשר שמן⁶⁴ לסעודות השבת וכו', ובודאי נוהגים כך גם עד היום הזה.

ה. ויהי רצון שנוזכה להקרבת שתי הלחם בחג השבועות (הבא אחרי ספירת העומר) בפשטות בבית המקדש השלישי (לא רק "ונשלמה פרים שפתינו"⁶⁵) ולהעיר שיש

(52) ברכות לד, ב.
(53) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
(54) אורחות דרע"ק אות ב' בסופו.
(55) ואתחנן ו, ה.
(56) ראה ברכות נד, א (במשנה). ספרי ופרש"י עה"פ.
(57) האזינו לב, לט.
(58) ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה (ע' מב). ד"ה להבין ענין רשב"י תשמ"ה פ"ב (סה"מ ימי הספירה ע' ר"ז).
(59) בשלח טו, כו. ראה ח"י חת"ס לשבת קמז, ב.
(60) ראה רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"י. שו"ע אדה"ז אור"ח סרמ"ב ס"ב. תניא פ"ז (יא, ב).
(61) הושע יד, ג.
(62) ראה סידור הארז"ל במקומו. וראה גם שיחת ל"ג בעומר תנש"א (דברי משיח ח"ד ע' 3). וש"נ.
(63) ל' הכתוב – בחוקתי כז, לב. וראה בכורות נח, ב. זח"ב רעא, א. בחיי ר"פ תרומה.
(64) ראה ספר בין פסח לשבועות (להר"צ כהן) פי"ח סי"ח. וש"נ.
(65) ראה שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש יא. פע"ח שער (כב) ספה"ע פ"ז.
(66) ראה רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"י. שו"ע אדה"ז אור"ח סרמ"ב ס"ב. תניא פ"ז (יא, ב).
(67) הושע יד, ג.

בלתי מוגה

מקום לומר⁶⁶ שהמשך הספירה לעתיד לבוא לא תהי' מדאורייתא, כיון שאין זה "שבע שבתות תמימות", אבל אעפ"כ, חביבין⁶⁷ וחמורין⁶⁸ דברי סופרים].

כולל גם – כל הקרבנות המבוארות בפרשתנו, ועוד ביום השבת זה – קרבן תמיד של בין הערביים, דהגם ש"כולנו טמאי מתיים"⁶⁹, הרי קרבן שקבוע זמנו קרב "אפילו בטומאה"⁷⁰, כדילפינן מ"במועדו"⁷¹; ועד"ז בכל קרבנות ציבור, וכפי שלמדים (גם בנוגע לעומר ושתי הלחם והקרב עמהם) ממ"ש בסוף פרשת המועדות שבפרשתנו⁷² "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל", "הכתוב קבעו מועד אחד לכולן"⁷⁰.

ואדרבה – ניתוסף בזה המעלה בדוגמת כפי שהי' בנוגע לפסח שני (בי"ד אייר), שבא דוקא ע"י טענת בני ישראל "למה נגרע"⁷³.

והעיקר – שיהי' כן בפועל ממש בשבת זה, שבת זו, ושבתות אלה (כפי שאומרים בנוסח התפילה "וינוחו בה", "וינוחו בו", "וינוחו בם") – כולל גם "שתי שבתות" שבכל שבת⁷⁴ (שהרי "עיסקא דשבתא כפול"⁷⁵), ששמירתו ושמירתן ממהרת ומזרות את הגאולה⁷⁶.

ובפשטות – שנתקיים הכתוב (במזמור פ"ט⁷⁷) "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", ועד לסיומו⁷⁸ – "ברוך ה' לעולם אמן ואמן", שלימות המשכת אלקות בעולם, ובאופן קיים ונצחי – "אמן ואמן".

ואח"כ ממשיכים בי"א המזמורים שב"תפלה למשה"⁷⁹ (ולהעיר מהעילויי המספר י"א), שנעשה החיבור וההתקשרות (תפילה מלשון התחברות⁸⁰) דכא"א מישראל עם בחי' משה שבקרבו⁸¹; ובסיום המזמור הראשון (מזמור צ') – "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו"⁸², "תשרה שכינה במעשה ידיכם"⁸³

66 ראה לקריש ח"ח ע' 54 ואילך. וש"נ. וראה גם שיחת ש"פ שמיני שנה זו ס"ח. וש"נ.
67 ראה ירושלמי ברכות פ"א ה"ד.
68 ראה עירובין כא, ב. סנהדרין פח, ב.
69 יראים ששכ"ה (בהשלם – סרע"ז). רדב"ז הל' בכורים פ"ה ה"ט. ב"ח יו"ד ששכ"ב ד"ה ומ"ש ובמקומות. מג"א אור"ח סתקס"א סק"ב. שו"ע אדה"ז אור"ח סצ"ד ס"א. ובכ"מ.
70 פסחים עז, א.
71 פינחס כח, ב.
72 כג, מד.
73 בהעלותך ט, ז.
74 ראה זהר ח"א (בהקדמה) ה, ב. ח"ב קלת, א.
לקר"ת בהר מא, א.
75 מדרש תהלים צב, א. יל"ש בשלח רמז רסא. וראה לקר"ת ר"פ בשלח.
76 ראה שבת ק"ח, ב.
77 פסוק כא. – ולהעיר ש"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות-קודש אדמ"ר מהור"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו בי"א ניסן שנה זו אמירת מזמור זה. המו"ל.
78 פסוק נג.
79 תהלים צ, א. ראה מדרש תהלים ופרשי" עה"פ.
80 ראה תו"א תרומה עט, סע"ד. וראה הערת כ"ק אדמ"ר מלך המשיח שליט"א ד"ה תפלה מלשון התופל בסה"מ תש"ע ע' 79 (השני). ועוד.
81 ראה תניא רפמ"ב.
82 פסוק יז.

ראשין¹⁵⁰ (ו"הוקשה כל התורה כולה לתפילין¹⁵¹), הקשור עם המדובר לעיל בענין "אמר" (כנגד ג' יסודות העיקריים) ו"ואמרת" (הוספת יסוד הרביעי).

[ולהעיר, שבתפילין נאמר¹⁵² "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", שקשור עם ההמשכה בכל העולם, בחי' המקבל, מספר ד'].
יד. ויש לקשר זה גם לפרקי אבות דשבת זו – פרק רביעי – "רבי שמעון (שסתם רבי שמעון הוא רבי שמעון בן יוחאי¹⁵³, בעל השמחה וההילולא דל"ג בעומר) אומר שלושה כתרים הן כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן"¹⁵⁴.

וצריך ביאור: כיון שבהמשך המשנה קחשיב ארבעה כתרים (תורה, כהונה, מלכות ושם טוב), מדוע אמר בתחילה "שלושה כתרים הן"?

ונתבאר בזה כמה פעמים¹⁵⁵, ע"פ דיוק הלשון "וכתר שם טוב עולה על גביהן", היינו שהעילוי והעלי' ד"כתר שם טוב" באה דוקא לאחר הכתרים דתורה, כהונה ומלכות. ויש לומר יתירה מזה – שגם עצם הענין ד"כתר שם טוב" בא לאחר שאר הג' כתרים, שלאחר לימוד הלכות תורה בשלימות (עד שנעשה אצלו כתר תורה), והלכות כהונה ומלכות בשלימות, וכן הלכות "שם טוב" בשלימות, היינו מעשים טובים והנהגה טובה, אז נעשה אצלו "כתר שם טוב".

וכן נעשה אצל כל אחד מישראל – מצב של "עלי" ("עולה על גביהן"). דאף שנאמר¹⁵⁶ "ראיתי בני עלי' והם מועטיין", הרי לאחר ריבוי עבודתם של ישראל במשך הדורות, ולאחר כל מה שעבר עליהם, הרי עתה כבר כל אחד מישראל הוא במצב של "בן עלי" (וכן "בת עלי"), וע"ד הלשון¹⁵⁷ "בית ועלי' על גביו", ובנדון דידן – שכל אחד מישראל הוא בבחי' עלי' בביתו של הקב"ה.

ועולים כולם יחד, "בנערינו ובזקנינו . . . בכנינו ובבנותינו"¹⁵⁸, לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, ושם גופא – עולים מדרגא לדרגא, כפסק דין הרמב"ם¹⁵⁹ ש"המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר" (כמ"ש¹⁶⁰ "ובין כתפיו שכן"), ובמקדש גופא – עולה בעילוי אחר עילוי.

טו. וכאן המקום, כרגיל בכל שבת, שאלו שהכינו קנקני משקה "המשמח"¹⁶¹ יעלו למעלה ויכריזו במה המדובר, ויזמינו את המסובים כאן, כדי שמהם יראו וכן יעשו.

150 זח"ג (רע"מ) רכח, ב. רנד, ריש ע"ב. תוד"ה
151 – מנחות לה, א. רמב"ם הל' תפלין פ"ג ה"ב.
152 טושו"ע (ודאדה"ז) אור"ח סל"ב סמ"ב (סס"ד).
153 קידושין לה, א. וש"נ.
154 תבוא כח, י. ברכות ו, א. וש"נ.
155 פרשי" ד"ה משמו – שבועות ב, ב. ועוד.
156 משנה יג.
157 זח"ג (רע"מ) רכח, ב. רנד, ריש ע"ב. תוד"ה
158 – מנחות לה, א. רמב"ם הל' תפלין פ"ג ה"ב.
159 טושו"ע (ודאדה"ז) אור"ח סל"ב סמ"ב (סס"ד).
160 קידושין לה, א. וש"נ.
161 תבוא כח, י. ברכות ו, א. וש"נ.
162 פרשי" ד"ה משמו – שבועות ב, ב. ועוד.
163 משנה יג.
155 ראה ביאורים לפרקי אבות על המשנה. וש"נ.
156 סוכה מה, ב.
157 אהלות פי"ז מ"ה. עירובין נג, רע"א.
158 בא י, ט.
159 הל' ביהב"ח פ"ו ה"א.
160 ברכה לג, יב. ראה זכחים נד, ב. פרשי" עה"פ.
161 ס' שופטים ט, יג.

מחר – יום ראשון ("יום אחד" 140) – הוא ל"ג בעומר, יום שמחתו של רבי שמעון בן יוחאי¹⁴¹ [כבקשת רשב"י עצמו, ואין אומרים תחנון בו, וידוע הסיפור¹⁴² עם אחד שאמר "נחם" כו']. ולכן, בעמדנו בערב ל"ג בעומר ממש, שענינו של ערב יום מסויים הוא שבו מכינים את היום שבא אחריו – מובן שיש לנצל את יום השבת זה לעריכת ההכנות הדרושות ליום ל"ג בעומר, ע"י החלטות טובות, ופעולות באופן המותר ביום השבת.

ועאכ"כ להמשיך בזה במוצאי שבת קודש, שאינו רק ערב ל"ג בעומר אלא הוא ליל ל"ג בעומר ממש, שאז מתחיל ענינו של ל"ג בעומר [וכידוע המנהג¹⁴³ בכמה קהילות קדושות בישראל להדליק מדורות של אש בל"ג בעומר, ומדליקין המדורות בלילה כיון שאז האש ניכרת ופועלת יותר מאשר ביום, וההדלקה היא מיד בליל ל"ג בעומר ולא בלילה שבמוצאי היום, כיון שאז ספרו כבר את יום הל"ד לעומר], ומחר ביום.

וכמדובר¹⁴⁴ שהפעולות בל"ג בעומר בשנה זו צריכות להיות הרבה יותר מכל השנים הקודמות, בהתאם לסימנה של השנה – ה'תשנ"ג, ה' תהי' שנת ניסים, והעבודה בו צריכה להיות באופן של "ארים ניסי על ההרים"¹⁴⁵, כמדובר כמה פעמים.

ובודאי יהיו כל ההכנות בהצלחה רבה ומופלגה, ועאכ"כ הפעולות עצמן ביום ל"ג בעומר, הן עריכת כינוסים והתועודיות, והן עריכת תהלוכות של ילדי ישראל [ולהעיר על הקשר עם הענין ד"לכו (תהלוכות) מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון²⁸], שבהן ילמדו גם מתורתו של רבי שמעון בן יוחאי וכו'.

וכל ענינים אלו באופן של "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"¹⁴⁶, בכל מקום ומקום בכל קצוי תבל.

ויהי רצון שכל ההכנות לל"ג בעומר, וכן הפעולות בל"ג בעומר עצמו – יהיו בהצלחה רבה ומופלגה.

ובאופן דאחדות ישראל – "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", אחדות כל ישראל, "למען אחי ורעי"¹⁴⁷, ובאופן ד"גם (יחד)", המרבה ומוסיף שע"י אחדותם של ישראל נעשה גם אחדות עם הקב"ה. ובאופן ד"מה (טוב) ומה (נעים)", כולל גם – שנתגלה בחי' "מה" שבכא"א מישראל, היינו בחי' משה שבקרבנו ("ונחנו מה"¹⁴⁸), שהתחלת וסיום שמו הוא באותיות "מה", ובאמצעו – אות ש', שיש בו ג' קוין, הקשור עם "אוריאל תליתא"¹⁴⁹. ולהעיר, שבתפילין של ראש יש ש' של ג' ראשין וש' של ד'

(140) פסוק שבעה עשר 95.

(144) שיחת ש"פ אחר"ק שנה זו ס"ט.

(141) ראה שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש ב. פע"ח

(145) ע"פ ישע"י מט, כב. ראה סה"מ"צ להצ"ע ג, א.

(146) ויצא כת, יד.

(147) תהלים קכב, ח.

(148) בשלח טז, דח.

(149) שבת פח, א.

(142) שער הכוונות ופע"ח שם.

(143) ראה ספר בין פסח לשבועות (שבעה עשר 62)

פ"ח סט"ד"י. וש"נ.

ובמעשה ידינו (דכל בני ישראל). ואח"כ, במזמור שלאחרי זה – "יושב בסתר עליון"⁸⁴, ההתיישבות דכ"א מישראל בבחי' "סתר עליון", בחי' הכתר⁸⁵.

[ולהוסיף השייכות עם ספר תהילים בכלל, שהתחלתו הוא ב"אשרי האיש"⁸⁶, ד"אשרי" הוא בחי' הכתר⁸⁷, "אשרי" מלשון אושר וגם מלשון עושר (בע'), כידוע שא' מתחלף בע' (כמבואר⁸⁸ בענין "אחד" (ב"שמע ישראל") ו"ועד" (ב"ברוך שם כבוד מלכותו"), וכמובא גם בסיום פרקי אבות⁸⁹: "ה' ימלוך לעולם ועד").

וזה נעשה אצל כא"א מישראל, הן בנוגע לעניניהם של בני ישראל עצמם, והן בנוגע לפעולתם בעולם, דיש לומר שגם ענין זה מרומז בהשייכות דא' וע' – הפעולה דישאל ("עם אחד", א') בשבעים (ע') אומות העולם].

ו. וכאשר הנהגתם של בני ישראל היא באופן של דילוג וקפיצה, הוספה ועלי' מדרגא לדרגא באופן שבאין ערוך, אזי גם הנהגתו של הקב"ה היא באותה מדה (מדה כנגד מדה⁹⁰), וממילא הוא נותן לבני ישראל את כל הצטרכותם "מידו המלאה הפתוחה הקדושה (כולל גם הגדושה⁹¹) והרחבה⁹², ולא באופן מדוד ומוגבל, אלא "מדלג על ההרים מקפיץ על הגבעות"⁹³, כמו שהי' בשעת יציאת מצרים, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁹⁴.

[דרך אגב – כיון שכעת כבר עוסקים בהכנת והדפסת לוחות השנה של השנה הבאה, קיבלתי מכתב מאברך אחד ("א' יונגערמאן") ש"אראנו נפלאות" הוא הר"ת של סימן השנה הבעל"ט – ה'תשנ"א.

ובכלל בנוגע ללוחות שנה, ישנם לוחות של כמה מוסדות שהם לא רק לוח של ימי השנה, אלא מופיע בהם גם מנהגי ישראל והדרכות שונות בחיי היום יום, כמו הלוח של "כולל חב"ד" וכיו"ב.

ולהעיר, שבענין של לוח ישנה גם הוראה בעבודת ה': הגם שלוח הזמנים הוא קבוע ("איז באשטימט פארויס"), ולכאורה לא ניתן לשנות בזה כלל, הרי באמת יש בכחו של יהודי להשפיע גם בזמן (כידוע שביהודי יש את דרגת השמש, בחי' משפיע, המשפיע בזמן, ופועל את הענין ד"ויהי ערב ויהי בוקר"⁹⁵ (נוסף לדרגת הלכנה, בחי' מקבל))

(83) פרש"י פקודי לט, מג. שמיני ט, כג. עה"פ המשיח שליט"א ח"ב ע' קטז ואילך. וש"נ. (89) פ"ו מ"א.

(84) תהלים צא, א. (90) שבת קה, ב. נדרים לב, א. סנהדרין צ, סע"א.

(85) ראה ד"ה אראנו ולא עתה תשל" (סה"מ במדבר וראה סוטה ח, סע"ב (במשנה).

(91) סידור הבעש"ט (בבה"ז לשבת).

(92) נוסח ברכה שלישיית דברכת המזון.

(93) שה"ש ב, ח.

(94) מיכה ז, טו.

(95) בראשית א, ה. ובכ"מ.

(87) ראה תו"א תולדות יח, סע"ב. תצוה פ, א. ובכ"מ.

(88) זחי"ב קלד, רע"א. אגרות-קודש אדמו"ר מלך

– ע"ז שהוא מנצל את הזמן לעבודת ה', שע"ז הוא משפיע ופועל עליו בזמן עצמו, ע"ד הנ"ל (ס"ג) בנוגע להארת הימים (והשבועות) – "למימני יומי . . . למימני שבועי"³⁵) ע"י ספירת העומר; ועד"ז הוא גם בנוגע ללוח הזמנים – שהוא פועל בהזמן, עד באופן דחיקה (בדוגמת חקיקת הלוחות), "בחוקותי תלכו".

וזוכים לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, וכפי שבני ישראל מתפללים בכל יום "ותחזינה עינינו בשובר לציון ברחמים", וכיו"ב.

ואף ש"עמו אנכי בצרה"⁹⁶, גם בגלות, ובפרט שנמצאים במלכות של חסד, ויכולים לקיים תורה ומצוות מתוך מנוחה, וידע איניש בנפשי' שישנם כו"כ זמנים ביום שעומד במצב של שמחה אמיתית ע"פ התורה, ובפרט ביום השבת שענינו שמחה ותענוג, "וביום שמחתכם אלו השבתות"⁹⁷, "וקראת לשבת עונג"⁹⁸, כולל ע"י אכילה גשמית – בשר שמן ויין ישן וכו'⁶⁴ – אעפ"כ זקוק יהודי לגאולה, ותיכף ומיד ממש.

ויהי רצון שנזכה לאכילת הסעודה דלעתיד לבוא, סעודת ליתן ושור הבר⁹⁹ – "הגעפילטע פיש" דליתן, ובשר שמן דשור הבר¹⁰⁰.

וכל בני ישראל ילכו לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך". והעיקר, כאמור ומודגש – תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו "הנה מה טוב" (בניגון "שישו ושמחו").]

– שיחה ב' –

ז. מהפסוק "אמור ואמרת" למדו חז"ל "להזהיר גדולים על הקטנים" (כנ"ל ס"א), וא"כ הלימוד מ"ואמרת" (נוסף ל"אמור", שהוא ציווי אל הגדולים עצמם) צריך להוסיף עוד יותר בענין של "להזהיר גדולים על הקטנים".

ויש לומר, שב' ענינים אלו מרומזים גם בראשי תיבות ד"אמר" ו"ואמרת":

"אמר" הוא ר"ת ג' היסודות העיקריים אש מים רוח¹⁰¹ (כמבואר גם בתחילת ספר יצירה שישנם "שלוש אמות", ואח"כ¹⁰² מבאר שהן ג' יסודות אלו), ואילו בנוגע ליסוד הרביעי, יסוד העפר (אע"פ ש"הכל הי' מן העפר"¹⁰³), ידוע הביאור (במפרשי ספר יצירה¹⁰⁴) שיסוד העפר (ארץ) מורכב ונתהוה מג' יסודות אש מים רוח.

96 תהלים צא, טו. ראה פרש"י שמות ג, ב.
97 בהעלותך י, י ובספרי עה"פ.
98 ישעי' נח, יג.
99 ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג.
100 בהנחה אחרת: ע"י אכילת ה"געפילטע פיש" – נזכה לענין הליתן, וע"י הבשר שמן – לשור הבר.
101 ראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך אש מים רוח (ע' א'תרה ואילך). וש"ג.
102 פ"ג מ"ג.
103 קהלת ג, ב.
104 ראה פרדס שער (ט) המכריעין פ"ג. הובא ונת' באוה"ת יתרו ע' בתרפה ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' לז ואילך. ובכ"מ.

וע"י שכא"א יכנס את כל כחות נפשו וכו' לענין אחד, נבוא לכינוס הגדול דכל בני ישראל בבית המקדש בגאולה. ובפרט ע"פ פירושו הרמב"ן הידוע¹³¹ שהמצוות שמקיימים בזמן הגלות הן בבחי' ציונים וסימנים – הכנה וחינוך – אל המצוות דלעתיד לבוא (וזה שייך גם להקב"ה, שהרי "מגיד דבריו ליעקב וגו'"¹³²), קיום¹³³ "כמצות רצונך"¹³⁴, ותהי' גם השלימות דלימוד התורה, ועד ד"תורה חדשה מאתי תצא", ו"לא ילמדו עוד איש את רעהו גו' כי כולם ידעו אותי"¹³⁵, "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"¹³⁶.
[אחרי שיחה זו ניגנו "הוא אלקינו"].

– שיחה ג' –

יב. כיון שצריכים כבר להתכונן לתפילת המנחה, בודאי יאמרו כל האורחים שהגיעו מצפת עיר הקודש, ומירושלים עיר הקודש, ומכל העולם כולו – "לחיים", באופן של "הנה מה טובוה נעים שבת אחים גם יחד"¹³⁷, ויקויים אצל כולם "לחיים טובים ולשלום", "לחיים ולברכה"¹³⁸, חיים אמיתיים, עד לשלימות החיים – חיים נצחיים דלעתיד לבוא, בפשטות ממש, נשמות בגופים, בלי שום הפסק כלל, בזמן הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וממילא לא צריכים לחשוב אודות הנסיעה והפרידה של איש מרעהו, וכל הטלטולי גברא שבנסיעה וכו', כיון שנמצאים כולם יחד תיכף ומיד ממש בירושלים עיר הקודש, ובבית המקדש.

[כל האורחים אמרו "לחיים", וניגנו "ופרצת", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בתנועות חזקות בידיו הק'].

– שיחה ד' –

יג. כרגיל לסיים בענין של מעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר"¹³⁹, ו"מפקחין על צרכי ציבור בשבת":

131 אחרי יח, כה (מספרי עקב יא, יח).
132 תהלים קמו, יט. ראה שמו"ר פ"ל, ט.
133 מכאן עד סוף הסעיף נעתק מהשיחה המוגהת.
המו"ל.
134 ראה תו"ח ר"פ ויחי. המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך. ועוד.
135 ירמ' לא, לג.
136 ישעי' יא, ט. וראה רמב"ם בסיים וחזתם ספרו "משנה תורה".
137 תהלים קלג, א.
138 ראה "היום יום" כט אדר א.
139 אבות פ"א מי"ז.

הגלויות שלאחרי זה, שהן חמורות יותר בירידה אחר ירידה, עד לגלות זו האחרונה (גלות אדום), הרי מפני חביבותם של ישראל – גם בהן "שכינה עמהם!"

ולא עוד, אלא שאף שהי' מקום לומר שיותר טוב שלא תגלה השכינה עם ישראל, כי אז נמצאת השכינה במצב שלמעלה ממדידה והגבלה (בגלוי), ועי"ז – תמהר הגאולה לבוא תיכף ומיד, משא"כ כשהשכינה נמצאת עם ישראל, במצב של מדידה והגבלה, צריכים להתחשב עם הגבלות דקיצין, ועם חשבון דבית דין של מעלה וכו' – מכל מקום, מפני חביבותן של ישראל גלתה השכינה עמהם, בכל הגלויות, וכשהן עתידין להיגאל השכינה עמהן!

י. והנה, דבר זה נתפרש ב"עין יעקב" ששייך לכא"א, ועד שמצינו שישנן גם נשי ובנות ישראל הלומדות "עין יעקב", אע"פ שלא שייכות ללימוד הגמרא.

ובכלל מצינו חידוש בדורות האחרונים, שנשים ובנות לומדות יותר תורה גם מהנשים צדקניות שבדורות הראשונים (ויש לומר שזהו מפני שהולכים ומתקרבים אל הגאולה, אף שבכללות נאמר¹²⁵ "אם הראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם הראשונים כבני אדם אנו וכו'"). ולא רק לימוד המצוות שהן חייבות בהן, כמו עניני יראת ה' ואהבת ה' וכל השש מצוות שחיובן תמיד¹²⁶, אלא גם עניני תורה שלא שייכים למעשה בפועל אצלן.

וכפי שראינו גם "מעשה רב"¹²⁷ בהנהגת רבותינו נשיאנו (וגדולי ישראל) בחינוך הבנות שלהם, ועד לנשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר בחינוך בנותיו, ועד שהקים גם מוסדות לימוד לבנות – שבודאי הוא ע"פ הלכה, כמובן ופשוט.

ואפשר לבאר זאת – גם ע"פ נגלה – ע"פ מ"ש בגמרא ברכות¹²⁸: "נשים במאי זכיין . . ונטרין לגברייהו", והיינו, שהנשים לומדות תורה כדי שיוכלו לחנך את ילדיהן, ולהזכיר ולהזהיר את בעליהן על הדינים שלהם.

יא. ובפרט, שמפעם לפעם עורכים כינוס של נשי ובנות ישראל, שעל ידו מקבלים החלטות ומוסיפים בכל ענינים אלו, החל מענין החינוך ("להזהיר גדולים על הקטנים") שהוא כחן של הנשים. וזה נוגע לכללות עם ישראל, לכל ילד יהודי שנמצא בכל קצוי תבל, שחשוב מאוד שיקבלו חינוך הכשר, ועד חינוך על טהרת הקודש.

ובודאי יעלו לדיון את ענין החינוך במהלך הכינוס, העומד להתקיים בשבוע הבא.

וכיון ש"מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹²⁹, יש לעורר ולהתחיל מיד בעריכת כל ההכנות המתאימות להצלחת הכינוס, שיהי' "כינוס של צדיקים" שהוא "הנאה להם והנאה לעולם"¹³⁰, הן הנאה כפשוטה, והן הנאה מלשון נאה.

(128) יז, א.

(125) שבת ק"ב, ב.

(129) ראה שבת קנ, א. וטושו"ע (והדרי"ז) אר"ח שש"ו ס"ו (סי"ב).

(126) ראה הקדמת ס' החינוך. (127) ראה שבת כא, א. וש"נ.

(130) סנהדרין עא, סע"ב (כמשה).

ויש להוסיף, שיסוד העפר מרומז בתיבת "ואמרת", שיש בה תוספת אות ת', שהיא סוף כל הכ"ב אותיות שבהן נברא העולם, וכמובא בזהר¹⁰⁵ שאות ת' היא כנגד ספירת המלכות, ועד"ז יסוד העפר הוא הסוף של כל היסודות.

ועד"ז בעבודת האדם: אל לו להסתפק ב"אמור" לחוד, שקאי על הצייווי להגדולים עצמם, בחי' המשפיע, שזהו התוכן דג' היסודות אש מים רוח, שענינם בעבודה – העבודה עם עצמו, במחשבה דיבור ומעשה שלו, שיהיו בשלימות הרצוי' – אלא צריך להיות גם "ואמרת", דקאי על ההשפעה על קטנים, בחי' המקבל, ע"ד יסוד העפר, בחי' המלכות (כנגד האות ת', האות האחרונה של הכ"ב אותיות).

ובכללות יותר: "ואמרת" קאי על הפעולה בעניני העולם, עד לעולם הכי תחתון שאין תחתון למטה הימנו, שהוא בחי' "קטן" בערך לישראל (בחי' "גדול"), וגם שם הוא צריך לפעול באופן של "להזהיר גדולים (בני ישראל) על הקטנים (העולם)", שיהי' דירה לו יתברך בתחתונים, ובכל הפרטים שבו, ובאופן ד"להזהיר" מלשון אור – דירה נאה עם כלים נאים¹⁰⁶ וכו'. וכמאמר חז"ל "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם".

וזהו מ"ש בספר יצירה שהג' יסודות הכלליים הם אש מים רוח – ר"ת "אמר" – שזהו העבודה לעצמו, ואח"כ נעשה מהם יסוד העפר – "ואמרת" – שהוא הפעולה עם הזולת ובעולם, ועי"ז באים להעילוי ד"להזהיר" מלשון זוהר ואור – גילוי עצמותו יתברך, שהוא דוקא בהדירה לו יתברך בתחתונים.

ולהעיר מהקשר לשבועות, דב"תיקון ליל שבועות" אומרים גם חלק מספר יצירה (ההתחלה והסוף, כמו התחלת וסיום כל פרשיות התורה וכל מסכתות הש"ס), וכמדובר לעיל¹⁰⁷ ש"תיקון" כולל גם הפירוש מלשון תיקון ("מתקן זיין") – שפועלים תיקון ושלמות בכל עניני שבועות, הבא אחרי העבודה במשך "שבע שבתות תמימות" – שלמות [ולכן "בליל שבועות מאחרין להתפלל לאחר צאת הכוכבים, שאם יקדימו ויקבלו קדושת יו"ט בתפילה מבעוד יום הרי זה כמו שחסרו מעט מ"ט ימי הספירה שלפני החג הזה, והתורה אמרה שבע שבתות תמימות תהינה"¹⁰⁸].

וזהו מה שאומרים בנוסח התפילה שלאחר הספירה "ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה", שזהו ע"ד העבודה ד"להזהיר גדולים על הקטנים", ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות, בחי' "ואמרת"; ועי"ז נעשה העילוי ד"להזהיר" מלשון זוהר ואור, ו"וספרתם" מלשון אבן ספיר.

ח. והנה, "להזהיר גדולים על הקטנים" הוא ענין החינוך, שעל הגדולים מוטל לחנך את הקטנים.

(107) שיחת ש"פ תז"מ שנה זו וז'.

(105) ראה ביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' שיד. וש"נ. לקוטי לרי"צ לזח"א (בהשמות) ריש ע' רסו. וש"נ.

(108) שו"ע אדה"ז אר"ח תתצ"ד ס"ב.

(106) ראה ברכות נז, ב.

ובזה ישנה לכאורה תמי' גדולה:

ענין החינוך הוא ענין הכי כללי ועיקרי בכל התורה כולה. וא"כ, למה מצינו את זה רק בפרשתנו, אחרי שעברו כבר רוב החמשה חומשי תורה [ובהדגשה יתירה בנוגע לסדר הלימוד – שלומדים תחילה את כל הפרשיות בב' הספרים שלפני זה, ורק אח"כ לומדים את הציווי ד"להזהיר גדולים על הקטנים" – קרוב לסימו של ספר ויקרא; ולהעיר שגם בסדר הלימוד שמתחילים עם הקטנים מספר ויקרא, ע"פ מארז"ל¹⁰⁹ "יבואו טהורים ועסקו בטהורים" – אין זה בהתחלת הספר, אלא קרוב לסימו], בשעה שזה הי' מתאים להיכתב עוד לפני מתן תורה, ועכ"פ מיד אחרי מתן תורה, החל מהדיבור הראשון "אנכי"¹¹⁰ שכולל כל רמ"ח מצוות עשה¹¹¹ ו"לא יהי' לך"¹¹² שכולל כל סס"ה מצוות ל"ת¹¹¹, ותמורת זה הרי זה נתפרש בתורה בנוגע לענין שאינו שוה לכל, ושייך רק לכהנים, ובהם גופא "בני אהרן – ולא בנות אהרן"¹¹³ וכו', ובהם גופא – בענינים מיוחדים שבהם?

ישנם אמנם מפרשים¹¹⁴ שלומדים שחיוב זה הוא רק בנוגע לכהנים, משא"כ סתם קטן אין מצויים "לאפרושי מאיסורא" (רק שאסור לתת לו האיסור בידים). אבל זה אינו עצם ענין החינוך; חינוך במנהג ישראל הוא גם "לאפרושי מאיסורא", ולא רק זה, אלא שלכתחילה יהי' במצב שירצה לעשות רק דברים טובים.

וכפי שרואים בפועל הנהגת כל אב ואב בישראל, שכאשר רואים שבניהם נמשך לאיזה דבר איסור ח"ו, חוץ מזה שהם לא נותנים לו להתדרדר לזה, הרי הם מזדעזעים מיד בעצמם – היתכן שבנם יחשוב על כאלו ענינים?! כי אמיתית ענין החינוך הוא באופן, שע"י החינוך לא יבוא ילד יהודי לרצות לכתחילה דבר שאינו כשר ח"ו.

[וכמדובר כמה פעמים¹¹⁵ אודות הצורך בזהירות ממשחקים וציורים בדמות בעלי חיים שאינם טהורים, כדי שהילדים יראו רק דברים טהורים, ועד לדברים קדושים. ועד כדי כך, שהזהירות בזה מתחילה תיכף ומיד כשנולד ויוצא לאויר העולם, שמניחים ותולים מסביבו דברים של טהרה וקדושה¹¹⁶. ויתירה מזה – שהזהירות בזה מתחילה עוד לפני שנולד, כפי שמצינו¹¹⁷ מנהג טוב דנשים בישראל בעת הריונו, שנוהרות מלהסתכל על דברים לא טהורים וחיות לא כשרות וכו"ו, כי אם על דברים טהורים וקדושים, כך שילדם ירצה ויימשך רק לעניני טוב וקדושה].

109 ויק"ר פ"ז, ג (בסופו). וראה לקו"ש חכ"ב בתחלתו. ושי"ג.
 110 יתרו כ, ב.
 111 תניא רפ"כ. וראה שמו"ר פכ"ח, ד.
 112 יתרו שם, ג.
 113 יבמות פה, רע"א. סוטה כג, ב. תו"כ ופרש"י ריש פרשתנו.
 114 ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך חנוך סי"ב (כרך טז ע' קצה ואילך). ושי"ג.
 115 שיחת אור לכ' מרחשון תשד"מ (לקו"ש חכ"ה ע' 309 ואילך). ובכ"מ.
 116 ראה קונטרס משיחת י"ט כסלו תשמ"ז – ע"ד הוהירות בשמירת היולדת (גם) בבית הרפואה. ובכ"מ.
 117 ראה קונטרס הנ"ל הערה 6. ושי"ג.

וכלשון הכתוב¹¹⁸ "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", שהוא יסוד לכל חיי האדם; וכמבואר (ומרומו) בהקדמה לחלק ב' של התניא שנקרא "חינוך קטן".

[וכמדובר כמה פעמים¹¹⁸ מה שמספרים חסידים שבעצם אדמו"ר הזקן חשב לסדר את "חינוך קטן" ושער היחוד והאמונה כחלק ראשון, רק שלבסוף קבע את זה כחלק השני של התניא (אבל עדיין נשאר רמז ורושם בפועל לקא סלקא דעתך שלו, שכתוב שם "כמו שיתבאר" בנוגע לענין שנתבאר בחלק הראשון; ומזה שלא שינו את זה בכל הדפוסים – מוכח שהוא בדיוק).

ובהמשך לזה – כאן המקום לעורר ולהזכיר על המדובר כמה פעמים¹¹⁹ אודות הדפסת ספר התניא בכל מקום ישוב של בני ישראל, וכבר פעלו בזה הרבה במשך השנים והדפיסו יותר משלושת אלפים הוצאות, אבל כיון שבמשך הזמן ניתוספו מקומות ישוב חדשים, צריכים לדאוג שגם בהם יודפס התניא, ובדפוס וצורה נאה ומובחר, כמו שהדפיסו לאחרונה].

ובפשטות – זהו שבחם של ישראל, שעושים את הקב"ה "חטיבה אחת בעולם", שזה שייך גם במעשה קטן של ילד קטן.

ט. ולאחר מאמר המוסגר, נבוא להנוגע לענינו – ביאת משיח צדקנו:

ענין הנ"ל (העילוי שבעבודת ישראל ופעולתם בעולם) מודגש בדורנו במיוחד, דור האחרון שבגלות. וכמאמר רבי שמעון בן יוחאי – בעל יום ההילולא דל"ג בעומר – במסכת מגילה¹²⁰ ("אכתי עבדי דאחשורוש אנן"¹²¹): "תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהם, גלו למצרים שכינה עמהם שנאמר וכו', גלו לבבל שכינה עמהם שנאמר וכו'".

ולהעיר, שמאחז"ל זה הובא ב"עין יעקב" עם כמה שינויים (אע"פ שלכאורה ב"עין יעקב" הוא מעתיק האגדות מהגמרא בלבד; וכנראה שהיתה אצלו גירסא אחרת גם בגמרא), ששם כתוב "רבי שמעון בן יוחאי" (עם א'), וכמו כן מפורטים שם עוד כו"כ גלויות: גלות עילם, פרס ואדום.

ובזה הוא חידוש גדול יותר, שלא מיבעי שהקב"ה נמצא עם ישראל בגלות בכל (שבפשטות הכתוב¹²² המובא בגמרא הוא בכל, ולכן נזכר שם רק בכל), דאף שהוא ראש הגלויות¹²³, הרי מצינו בקבלה¹²⁴ שהיתה נעלית יותר מזמן בית שני – אלא אפילו בכל

118 ראה הערות ותיקונים לתניא עה, ב (קצו, ב).

אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חי"ו ע' מו. חכ"ב ע' שצט. לקו"ש חכ"ה ס"ע 199-200. ובכ"מ.

119 ראה לקו"ש חכ"ו ע' 320 ואילך. ובכ"מ.

120 כט, א.

121 שם יד, א.

122 ישעי' מג, יד.

123 ראה דניאל ב, לח. תנחומא תרומה ז. ועוד.

124 ראה ע"ח שער (לו) מיעוט הירח פ"ב.